

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการให้บริการทางการศึกษาขั้นต้นที่ รัฐมุ่งจัดให้ประชาชนในวัยแรกของชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2536) โดยมีจุดหมายเพื่อ เสริมสร้างพัฒนาการรอบด้านให้เจริญเติบโตถึงขีดสุดของศักยภาพและการเตรียมความพร้อม ในการเรียนรู้ ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม การพัฒนาเด็กระดับก่อน ประถมศึกษาจึงมีความจำเป็นต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลสำหรับอนาคตของประเทศ ผู้ที่มี บทบาทสำคัญที่สุดในการพัฒนาเด็กในวัยนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ฉะนั้น สมรรถภาพของครูผู้สอนเด็กในวัยนี้จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง สมรรถภาพที่สำคัญประการ หนึ่งของครูผู้สอน ได้แก่ สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา และวิชาชีพ ครูระดับก่อนประถมศึกษา (ชุตินา ลวสุตานนท์, 2524) การศึกษาถึงระดับความรู้ความ เข้าใจของครูผู้สอนในด้านนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการจัดการ นิเทศครูผู้สอน เพื่อสัมฤทธิ์ผลของการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศของครูผู้สอนระดับ ก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด- สมุทรปราการ โดยประชากรที่ใช้ประกอบด้วยครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาทุกคนที่ปฏิบัติงาน ในภาคการศึกษาปลายปีการศึกษา 2537 ในโรงเรียนซึ่งสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการทุกโรงเรียน ที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา รวม 145 โรงเรียน จำนวนครู 317 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจชนิด เลือกตอบ (Multiple choices) เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ระดับก่อนประถมศึกษา รวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยนำส่งและรวบรวมด้วยตนเองเป็นบางส่วน และบางส่วนใช้บริการไปรษณีย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานการณ์ของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา

ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 36-40 ปี มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา คือ การประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับระดับก่อนประถมศึกษา น้อยกว่า 5 ปี ส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เรื่องที่เข้ารับการอบรมสัมมนาส่วนใหญ่ คือ การจัดการกระบวนการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา

2. ความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา

ในการศึกษาคั้งนี้แบ่งความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา เป็น 2 ด้าน คือ ความรู้ด้านเนื้อหาวิชา และความรู้ด้านวิชาชีพครูระดับก่อนประถมศึกษา

2.1 ความรู้ด้านเนื้อหาวิชา

2.1.1 ด้านการเตรียมสร้างเสริมทักษะภาษาไทย ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง

2.1.2 ด้านการเตรียมสร้างเสริมทักษะคณิตศาสตร์ ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง

2.1.3 ด้านการเตรียมสร้างเสริมประสบการณ์ ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจด้านนี้อยู่ในระดับน้อย

2.1.4 ด้านการเตรียมสร้างเสริมลักษณะนิสัย ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ความรู้ด้านวิชาชีพครูระดับก่อนประถมศึกษา

2.2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง

- 2.2.2 ด้านการดูแลเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ครูผู้สอนระดับก่อน-
ประถมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง

3. ความต้องการการนิเทศของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งความต้องการการนิเทศของครูผู้สอนระดับก่อนประถม-
ศึกษาเป็น 2 ด้าน คือ ด้านความรู้เนื้อหาวิชา และความรู้วิชาชีพรูระดับก่อนประถมศึกษา

3.1 ความรู้ด้านเนื้อหาวิชา

3.1.1 ด้านการเตรียมสร้างเสริมทักษะภาษาไทย ครูผู้สอนระดับ
ก่อนประถมศึกษา มีความต้องการการนิเทศในด้านนี้อยู่ใน
ระดับปานกลาง

3.1.2 ด้านการเตรียมสร้างเสริมทักษะคณิตศาสตร์ ครูผู้สอนระดับ
ก่อนประถมศึกษา มีความต้องการการนิเทศอยู่ในระดับ
ปานกลาง

3.1.3 ด้านการเตรียมสร้างเสริมประสบการณ์ ครูผู้สอนระดับ
ก่อนประถมศึกษา มีความต้องการการนิเทศอยู่ในระดับมาก

3.1.4 ด้านการเตรียมสร้างเสริมลักษณะนิสัย ครูผู้สอนระดับก่อน-
ประถมศึกษา มีความต้องการการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง

3.2 ความรู้ด้านวิชาชีพรูระดับก่อนประถมศึกษา

3.2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา
ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความต้องการการนิเทศอยู่
ในระดับปานกลาง

3.2.2 ด้านการดูแลเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ครูผู้สอนระดับก่อน-
ประถมศึกษา มีความต้องการการนิเทศระดับปานกลาง

การอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและความต้องการการนิเทศของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีข้อค้นพบที่ผู้วิจัยเห็นว่าน่าสนใจและสมควรนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ความรู้ด้านเนื้อหาวิชา

ด้านการเตรียมสร้างเสริมทักษะภาษาไทย จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่ามีความต้องการการนิเทศอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ถ้าวิเคราะห์ในรายละเอียดของความต้องการการนิเทศด้านนี้ปรากฏว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีความต้องการในระดับมากเกี่ยวกับขั้นตอนการสอน ฟัง พูด อ่านออกเสียง การพัฒนาความรู้ความเข้าใจสำหรับครูผู้สอนในระดับนี้จำเป็นต้องมีความจำเป็น เพราะจะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับครูผู้สอน ซึ่งจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการสอนของครูโดยตรง และเป็นพื้นฐานเบื้องต้นในการเรียนรู้ภาษา อันจะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้และค้นคว้าต่อไป ซึ่งประเด็นนี้ เบญจา แสงมลิ (2516) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า ครูอนุบาลมีหน้าที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กทั้งในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อไปสู่การเรียนรู้ที่มีการเข้าใจ มีเหตุผล มีความคิด มีการค้นคว้า และให้เด็กพร้อมที่จะรับการศึกษาในขั้นต่อไป

อนึ่ง ผลการวิจัยครั้งนี้ก็สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดิเรก ศรีวะโสภณ (2531) ที่พบว่า ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กมีความต้องการการนิเทศด้านเนื้อหาในระดับมากเช่นกัน

ด้านการเตรียมสร้างเสริมทักษะคณิตศาสตร์ จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนด้านการเตรียมสร้างเสริมทักษะคณิตศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง จากระดับความรู้ความเข้าใจดังกล่าว เมื่อพิจารณาถึงความต้องการการนิเทศของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาในด้านการเตรียมสร้างเสริมทักษะคณิตศาสตร์ ปรากฏว่า มีความต้องการในระดับปานกลาง แต่หากพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับด้านนี้ พบว่า เรื่องการฝึกเปรียบเทียบสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา การเปรียบเทียบความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ มากกว่าสองสิ่งในเรื่องรูปทรง รูปร่าง

ปริมาตร ขนาด จำนวน ระยะทาง น้ำหนัก และระดับ (สูง-ต่ำ) รู้ตำแหน่งสิ่งต่าง ๆ การ
 สอนลักษณะรูปทรง การเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปทรง การจัดหมวดหมู่และแยกเป็น
 หมู่ย่อย โดยการนับเพิ่มขึ้นหรือลดลง ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีความต้องการการนิเทศ
 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนันทา ตุงคพันธ์ (2527) ที่พบว่า
 ครูผู้สอนมีความต้องการการนิเทศด้านเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับมาก การนิเทศครูผู้สอนด้านนี้
 นับว่า มีความจำเป็นเช่นเดียวกับด้านการเตรียมสร้างเสริมทักษะภาษาไทย เพราะคณิตศาสตร์
 จะเป็นพื้นฐานสำหรับการวัด การใช้เหตุผล ซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้

ด้านการเตรียมสร้างเสริมประสบการณ์ จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนระดับก่อน-
 ประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา
 ด้านการเตรียมสร้างเสริมประสบการณ์อยู่ในระดับน้อย และพิจารณาถึงความต้องการการ-
 นิเทศของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ปรากฏว่า มีความต้องการการนิเทศอยู่ในระดับ
 มาก หากพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่า มีความต้องการในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับสถานที่
 บุคคล วันสำคัญ เหตุการณ์ และสิ่งต่าง ๆ ซึ่งความเข้าใจของครูผู้สอนเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว
 จะช่วยให้ครูผู้สอนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้ถูกต้อง อันจะเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติตนที่
 ถูกต้องเหมาะสมของนักเรียนในสังคม ตลอดจนสร้างสุขนิสัยอันดีงามในการปฏิบัติตนในอนาคต
 ดัง เบญจา แสงมลิ (2516) กล่าวไว้ว่า ครูอนุบาลมีหน้าที่ที่ต้องเตรียมสภาพร่างกายและ
 จิตใจของเด็กให้พร้อม ต้องหัดให้เด็กอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ รู้จักเล่นและทำงานกับเพื่อน ปฏิบัติตน
 ให้เหมาะสมกับสังคมที่ตนอยู่

ด้านการเตรียมสร้างเสริมลักษณะนิสัย จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนระดับก่อน-
 ประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาวิชาในการเตรียม
 สร้างเสริมลักษณะนิสัยอยู่ในระดับปานกลาง และเพื่อพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับด้านนี้
 พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีความต้องการการนิเทศอยู่ในระดับมากในเรื่องการ
 ปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และค่านิยมไทย ด้วยเหตุผลคือ ถึงแม้ว่า
 ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่จะได้รับการอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการจัดการศึกษา
 ระดับก่อนประถมศึกษา แต่มิได้สำเร็จการศึกษามาจากสาขาวิชาปฐมวัยมาโดยตรง ซึ่ง
 ลักษณะของ เนื้อหาการสอนเด็กระดับก่อนประถมศึกษาจะแตกต่างกับการสอนเด็กระดับประถม
 ศึกษา จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา เข้าใจในเนื้อหาวิชาที่จะ
 สอนน้อย อย่างไรก็ตาม ความเข้าใจของครูผู้สอนในด้านนี้ จะเป็นปัจจัยสำคัญในการ

เสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้องให้กับนักเรียนในการปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และค่านิยมไทย ซึ่งจะสอดคล้องกับนโยบายการณรงค์เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยของรัฐบาล และสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) และแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) หรือปฏิญญาเพื่อเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2536) ที่กล่าวว่า เด็กต้องได้รับการพัฒนาให้มีสุนทรียภาพ ซาบซึ้ง รัก เข้าใจ และอนุรักษ์มรดกและเอกลักษณ์ของชาติ สร้างสรรค์และพัฒนากิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียมประเพณี

2. ความรู้ด้านวิชาชีพครู

ด้านการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง จากระดับความรู้ความเข้าใจดังกล่าว เมื่อพิจารณาถึงระดับความต้องการการนิเทศของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ด้านความรู้วิชาชีพครู ปรากฏว่า มีความต้องการในระดับปานกลาง หากพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับด้านนี้ พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีความต้องการการนิเทศระดับมากในเรื่อง แนวการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษา จิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยาเด็ก และจิตวิทยาสำหรับครูในการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก จากข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาดังกล่าวแล้ว อาจเป็นสาเหตุทำให้ครูผู้สอนไม่เข้าใจในการใช้แนวการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาอย่างลึกซึ้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กระทรวงศึกษาธิการ (2527) ที่พบว่า ปัญหาและจุดอ่อนในการจัดชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา คือ ครูส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยเข้าใจหลักสูตรเด็กเล็กอย่างแท้จริง ครูบางคนใช้หลักสูตรที่เขตกการศึกษาจัดทำให้ บางคนใช้แนวหลักสูตรและวิธีสอนเช่นเดียวกับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นต้นนั้นอาจเป็นเพราะเอกสารการใช้แนวการจัดประสบการณ์ หรือหนังสือ แนวการใช้ประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดทำให้มีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการของครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัฒนาพร วัฒนชัยศิลป์ (2529) และชัชพงษ์ สุวรรณรักษ์ (2526) ที่พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาต้องการความช่วยเหลือทางด้านการใช้หลักสูตร และสื่อการเรียน

การสอนมากกว่าด้านอื่น สำหรับเรื่องจิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยาเด็ก จิตวิทยาสำหรับครู ในการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ถึงแม้ว่าเรื่องนี้จะมีบรรจุอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอนของผู้ที่เรียนทางด้านการศึกษาในระดับปริญญาตรี แต่เนื่องจากครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ส่วนใหญ่จบสาขาวิชาการประถมศึกษา ซึ่งพัฒนาการของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาและเด็ก ระดับประถมศึกษาแตกต่างกัน ดังนั้นการใช้จิตวิทยาสำหรับเด็กทั้งสองระดับจึงแตกต่างกัน ด้วย ด้วยเหตุนี้อาจทำให้ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจในการใช้ จิตวิทยาสำหรับครูในการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก และการใช้จิตวิทยาพัฒนาการ และ จิตวิทยาเด็ก ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับวัยและวุฒิภาวะของ ผู้เรียน

ด้านการดูแลเด็กระดับก่อนประถมศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนระดับ ก่อนประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจด้านความรู้วิชาชีพระดับก่อน- ประถมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง หากพิจารณาถึงความต้องการการนิเทศในด้านนี้ปรากฏว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีความต้องการการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา ระดับความต้องการในรายละเอียดเกี่ยวกับด้านนี้ พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความต้องการการนิเทศระดับมากในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การปฐมพยาบาลและโรค เฉพาะเด็กเบื้องต้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจึงทำให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การปฐมพยาบาลเด็กเล็ก และโรคเฉพาะเด็ก เบื้องต้น ไม่ลึกซึ้ง ประกอบกับการมีประสบการณ์ในการสอนระดับนั้นน้อย ทำให้ครูผู้สอนระดับ ก่อนประถมศึกษาไม่เข้าใจพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก จึงมีความต้องการการนิเทศ เรื่องนี้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดิเรก ศรีวะ โสภาก (2531) ที่พบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาต้องการได้รับการนิเทศอยู่ในระดับมาก เรื่องการได้รับการ นิเทศวัคซีนป้องกันโรคของเด็ก ซึ่งความรู้ดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดูแลเด็กในวัยนี้ ซึ่ง ต้องใช้ควบคู่ไปกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดังนั้นนโยบายการพัฒนาเด็กระดับก่อนประถม ศึกษาที่กล่าวไว้ว่า เด็กต้องได้รับการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการ และได้รับการป้องกัน จากโรคและภัยที่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เด็กต้องได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคด้วยวัคซีน ตามที่ได้กำหนดไว้ ตลอดจนได้รับการป้องกันจากโรคติดต่อและไม่ติดต่อ รวมทั้งต้องได้รับ การรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2536)

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางเกือบทุกด้าน ยกเว้น ด้านความรู้เนื้อหาวิชาในการเตรียมสร้างเสริมประสบการณ์ ที่มีความต้องการการการนิเทศอยู่ในระดับมาก และในความต้องการการนิเทศในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า มีหลายประเด็นที่ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีความต้องการการการนิเทศอยู่ในระดับมาก และมากที่สุด ทั้งนี้เพราะเนื่องมาจากครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่มิได้สำเร็จการศึกษาสาขาปฐมวัย และมีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี จึงทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการดูแลเด็กในวัยนี้ ดังนั้นการที่ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาจะสามารถปฏิบัติหน้าที่การสอนอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องได้รับการนิเทศ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนจะต้องจัดการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของครูผู้สอนด้านต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของครูผู้สอน เพื่อเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาให้ดียิ่งขึ้น จึงขอเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

ก. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

1. สำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่แล้ว ควรมีการกำหนดนโยบายและมาตรการในการคัดเลือกครูผู้สอนในระดับก่อนประถมศึกษาให้ชัดเจน โดยการคัดเลือกใหม่ให้คัดเลือกเฉพาะผู้ที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาทางด้านนี้โดยตรง และให้มีความเคร่งครัดในการปฏิบัติ
2. ควรมีการพัฒนาบุคลากรระดับก่อนประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีการปฏิบัติที่จริงจัง ตลอดจนส่งเสริมให้ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานอื่น เช่น ทบวงมหาวิทยาลัย หรือ องค์กรที่เกี่ยวข้อง

ข. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

1. ควรจัดโครงการพิเศษอย่างเร่งด่วนตามความต้องการของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาด้านต่าง ๆ โดยใช้ผลการวิจัยฉบับนี้เป็นข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา โดยวิธีการประชุมปฏิบัติการ และฝึกปฏิบัติ
2. ควรมีการติดตามผล ประเมินผลการดำเนินงานเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง
3. ควรมีการจัดการศึกษาดูงานสำหรับครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ตามสถาบันต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา เพื่อเป็นการเพิ่มประสบการณ์ตรงให้กับครู ในการนำความรู้ประสบการณ์ที่ได้มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตน
4. ควรมีการสัมมนาครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

ค. ระดับโรงเรียน

1. ในการจัดครูเข้าสอนระดับก่อนประถมศึกษา ควรคัดเลือกเฉพาะครูที่มีวุฒิตรง มีประสบการณ์ หรือได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษามาก่อน
2. จัดให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน
3. จัดให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสรับการพัฒนาตนเองจากหน่วยงานอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความต้องการการนิเทศของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา
3. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนทุกสังกัด